

Motion till riksdagen 2023/24:2830

av **Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S)**

med anledning av prop. 2023/24:81 Begränsningar och kontroll i fråga om elektroniska kommunikationstjänster och besök på särskilda ungdomshem

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga med den ändringen att uttrycket ”, om möjligt,” ska utgå från 15 p § sista stycket.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen om verkställighet av sluten ungdomsvård med den ändringen att uttrycket ”, om möjligt,” ska utgå från 16 h § sista stycket.

Behov av fortsatta reformer av Statens institutionsstyrelse

Under den föregående mandatperioden initierade den socialdemokratiska regeringen ett större reformarbete inom Sis verksamhet samtidigt som myndigheten fick höjda anslag. Reformerna syftade bl.a. till att höja säkerheten, att tydligare dela in och differentiera de olika ungdomshemmen mot olika målgrupper samt att säkra kompetensförsörjningen. En utredare gavs också i uppdrag att tydligare reglera barns och ungas användning av mobiltelefoner och internet inom Sis.

Den nu aktuella propositionen är en del i detta viktiga reformarbete. Regeringen föreslår bl.a. att Sis indelning av ungdomshemmen i olika säkerhetsklasser ska lagregleras, att de ungdomar som vårdas på särskilda ungdomshem med förhöjd säkerhetsnivå samt avtjänar sluten ungdomsvård begränsas i sin användning av elektroniska kommunikationstjänster samt att Sis ges utökade befogenheter vid besök. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 15 maj 2024.

Socialdemokraterna står bakom inriktningen för propositionen

Socialdemokraterna välkomnar propositionen och står bakom förslagets inriktning. Propositionen tar vidare det arbete vi under den föregående mandatperioden påbörjade och är viktigt för att både höja säkerheten och kvaliteten på Sis särskilda ungdomshem. Begränsningar av ungdomarnas användning av egen elektronisk utrustning är nödvändiga för att bryta destruktiva kontakter. Det är värt att understryka att dessa begränsningar inte innebär något totalförbud mot elektronisk kommunikation. Däremot innebär det att man som boende på ett ungdomshem med förhöjd säkerhetsnivå som huvudregel endast får använda sig av sådan utrustning som tillhandahålls av myndigheten. Detsamma föreslås gälla för ungdomar som avtjänar sluten ungdomsvård. Socialdemokraterna ser det som en bra och rimlig avvägning.

Ett förbud mot ensamarbete i klientnära kontakter

En viktig del av reformarbetet handlar också om att Sis medarbetare ska ha rätt förutsättningar för att göra ett bra arbete. Socialdemokraterna anser i detta avseende att det bör införas ett generellt förbud mot ensamarbete i klientnära kontakter vid Sis särskilda ungdomshem. Det är en fråga om de anställdas arbetsmiljö men också en fråga om trygghet och säkerhet för ungdomarna.¹ Hittills har regeringen tyvärr inte velat ställa sig bakom en sådan linje och inte heller en majoritet av riksdagens ledamöter.

Detta återspeglas i den nu lämnade propositionen. I förslaget till ändringar i både lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och lagen om verkställighet av sluten ungdomsvård (LSU) anges en begränsning där kroppsvisitation endast ”om möjligt” ska utföras i närvaro av en annan person än den som genomför visitationen. Då vi socialdemokrater anser att allt ensamarbete i klientnära kontakter ska förbjudas så yrkar vi på att formuleringen ”om möjligt” ska utgå. Vi föreslår därmed att bestämmelserna utformas enligt följande.

15 p § LVU

Om det är nödvändigt av säkerhetsskäl, får ett besök till den som omfattas av bestämmelserna i 15 § villkoras av att besökaren genomgår kroppsvisitation.

Vid kroppsvisitation ska den som kontrolleras visas all den hänsyn som omständigheterna medger. Kroppsvisitation ska, ~~om möjligt,~~ utföras i närvaro av en annan person än den som genomför visitationen.

16 h § LSU

Om det är nödvändigt av säkerhetsskäl får ett besök villkoras av att besökaren genomgår kroppsvisitation.

Vid kroppsvisitation ska den som kontrolleras visas all den hänsyn som omständigheterna medger. Kroppsvisitation ska, ~~om möjligt,~~ utföras i närvaro av en annan person än den som genomför visitationen.

¹ Se t.ex. motion 2022/23:2328 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) med anledning av skr. 2022/23:49 Avskiljningar vid Statens institutionsstyrelsens särskilda ungdomshem

Fredrik Lundh Sammeli (S)

Mikael Dahlqvist (S)

Anna Vikström (S)

Dzenan Cisiya (S)

Yasmine Bladelius (S)

Karin Sundin (S)

Marcus Wennerström (S)